

Eb en vloed op Camping Kust

**DRAAIBOEK
THEMAWEEK
ERFGOED**

**KUST
ERFGOED**

verbindt

Costa
Vlaanderen

DE HAAN

Blankenberge

Vlaanderen
verbeeldt werkt

Radio
Noordzee

www.kusterfgoed.be/campingkust

Inhoudstabel

Inleiding <i>Kaderverhaal</i>	4
Insteek	4
Doel van de week	4
Slotdag	5
Werkwijze draaiboek	6
Kaderverhaal	7
Thema 1 <i>Strandbloemen</i>	9
Achtergrondinformatie	9
Foto's	10
Activiteit 1: Strandbloemen maken	11
Activiteit 2: Strandbloemenstratego	12
Thema 2 <i>Zandkastelen</i>	13
Achtergrondinformatie	13
Foto's	14
Activiteit 1: fortенwedstrijd	15
Activiteit 2: boule-à-barak	16
Thema 3 <i>Balspelen</i>	17
Achtergrondinformatie	17
Foto's	18
Activiteit: balspelenparcours	19

Inhoudstabel

Thema 4 <i>Vissen in de zee</i>	22
Achtergrondinformatie	22
Foto's	23
Activiteit 1: Kruien en korren	24
Activiteit 2: Visnetten en vissersknopen	24
Thema 5 <i>Draken in de lucht</i>	25
Achtergrondinformatie	25
Foto's	26
Activiteit 1: Vlieger maken	27
Activiteit 2: Vliegeren op het strand	28
Thema 6 <i>Zoete lekkernijen</i>	29
Achtergrondinformatie	29
Foto's	31
Activiteit 1: Hoe word ik een boulesverkoper?	32
Activiteit 2: Boules de Berlin maken	33
Thema 7 <i>Kamperen in de duinen</i>	34
Achtergrondinformatie	34
Foto's	35
Activiteit: Ik ga kamperen en ik neem mee	36

Kaderverhaal

INSTEEL

Een verteller die aan het begin van de week langskomt op het speelplein heeft toevallig een gesprek van de burgemeester met een van zijn schepenen gehoord toen die in het stadhuis was om een nieuwe identiteitskaart te gaan halen. De **burgemeesters** van de kustgemeenten Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge denken erover na om het **strand af te schaffen**. Ze denken dat de kinderen toch niet meer op het strand spelen zoals ze dat vroeger deden en liever met een iPad op hun kamer zitten. Het heeft dus geen zin om elk jaar het strand te onderhouden en op te spuiten.

Toen de verteller het gesprek overhoorde, heeft hij aangeklopt bij de burgemeester om te zeggen dat hij dat een zeer slecht idee vond en dat kinderen wel nog altijd op het strand spelen. De burgemeester beslist om de kinderen te laten **bewijzen** dat er nog op het strand gespeeld wordt. De burgemeester geeft de verteller een fotoalbum mee met foto's van vroeger die de strandspelen illustreren.

DOEL VAN DE WEEK

De kinderen moeten **bewijzen dat ze wel nog op het strand spelen** zoals dat **al meer dan honderd jaar** gebeurt. De kinderen gaan op zoek naar wat vroeger zoal gespeeld werd op het strand (a.d.h.v. oude foto's en filmpjes) en 'bewijzen' dat ze die spelletjes ook nog graag spelen.

De verteller heeft het **fotoalbum** bij, maar een deel van de foto's is weggewaaid toen hij hier toekwam op het speelplein. De kinderen zullen die foto's dus moeten zoeken en ze op de juiste plaats in het fotoalbum steken. In het fotoalbum staan bijschriften en dagboekherinneringen; zo kunnen de kinderen de foto's bij de juiste herinneringen steken. De verteller heeft misschien ook een magische frigobox bij waarin filmpjes zitten van hoe vroeger gespeeld werd op het strand en op de campings.

Het is de bedoeling dat in het fotoalbum naast de oude foto's, nieuwe foto's komen die genomen worden tijdens de themaweek en op de slotdag. Eventueel kunnen de kinderen de oude foto's in het album nabootsen of kan er elke dag een momentje voorzien worden waarop in het fotoalbum kleine artefacten geplakt worden (bv. een mini-strandbloem, een schelp) of anekdotes opgeschreven worden. Het fotoalbum zal op de slotdag aan de schepen afgegeven worden.

Tip! Bedenk welke rol je als monitorenploeg wil spelen in dit verhaal zodat je het als rode draad doorheen de rest van de erfgoedweek kunt laten lopen. Zijn de monitoren de schatbewaarders van het fotoboek? Of verdeel je de monitoren in twee kampen, waarbij de ene groep monitoren niet gelooft dat de kinderen de opdracht tot een goed einde zullen brengen en de andere groep monitoren wel?

SLOTDAG

Op het **einde van de week** (slotdag) komen de kinderen van de speelpleinwerking van Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge samen om te bewijzen aan de schepenen en burgemeesters dat er nog heel wat gespeeld wordt op het strand. Op het einde van de dag worden de **fotoalbums** dan ook overhandigd.

Benodigheden voor kaderverhaal (brengt verteller mee)

- > *Instaxcamera met 20 foto's*
- > *Oud fotoalbum met foto's en herinneringen*
- > *Grote (geplastificeerde) prints van foto's om te zoeken op startdag*
- > *Uitgeschreven verhaal voor verteller*
- > *(ev. magische frigobox)*

WERKWIJZE DRAAIBOEK

Dit draaiboek is opgebouwd rond 7 thema's:

- > Strandbloemen
- > Zandkastelen
- > Balspelen
- > Vissen in de zee
- > Draken in de lucht
- > Zoete lekkernijen
- > Kamperen in de duinen

Elk thema vertrekt van enkele **historische foto's** waarop kinderen te zien zijn die op het strand aan het spelen zijn. Bovendien is wat achtergrondinformatie en enkele dagboekherinneringen toegevoegd over deze typische strandactiviteiten.

Bepaalde activiteiten moeten **op voorhand vastgelegd** zijn (bv. Sessie kruien), maar de rest van het programma kan door de jeugddienst of de monitoren bepaald worden. Het draaiboek is opgevat als een **pick-and-mix**-draaiboek waaruit bepaalde activiteiten gekozen kunnen worden.

Gebruik ter **inleiding** van alle activiteiten de foto's die in het fotoalbum zitten en de dagboekherinneringen. Het is belangrijk dat de kinderen beseffen dat tradities, zoals typische strandspelletjes of eetcultuur op het strand voorbeelden zijn van **immaterieel erfgoed**. Immaterieel erfgoed zijn de tradities, gewoontes, spelletjes, dialecten... die we overerven van vorige generaties en zo waardevol vinden dat we ze willen doorgeven aan volgende generaties. Probeer die link te leggen en verwerk het in de inleidende toneeltjes die jullie voorzien.

Vragen? Contacteer de erfgoedcel via info@kusterfgoed.be of 059 270 770.

Deel foto's met #campingkust

Deel foto's van de erfgoedthema-week onder de hashtag #campingkust. Is dat moeilijk naar privacy toe? Deel dan foto's waarop de kinderen niet herkenbaar zijn of foto's van de resultaten van de activiteiten.

Kaderverhaal

Beste kinderen en moni's, ik heb niet zo'n goed nieuws voor jullie. Gisteren moest ik naar het stadhuis/gemeentehuis om een nieuwe identiteitskaart op te halen. Er stond een hele lange rij mensen te wachten en als er nu één ding is wat ik echt niet graag doe, dan is het wachten. Ik haat wachten. Ik probeerde eerst of ik niet een beetje kon voorsteken, maar er was een oude mevrouw die me zo boos aankeek dat ik meteen helemaal achteraan in de rij ging staan. De rij was zeker wel 25 meter lang. Tot vlak aan de deur van het kantoor van de burgemeester. Eerst had ik niets in de gaten. Maar toen hoorde ik stemmen achter mij. Ik keek om en zag dat de deur van de Burgemeester op een kier stond.

Hij praatte met de Schepen van Jeugd en ik kon eigenlijk heel goed verstaan wat ze tegen elkaar zeiden. Het ging over jullie! Jullie weten natuurlijk dat het verschrikkelijk onbeleefd is om te luisteren aan de deur wat andere mensen tegen elkaar zeggen en al zeker aan de deur van het kantoor van de burgemeester, maar ik kon er niets aan doen. Ik kon toch moeilijk mijn vingers in mijn oren steken? Ik probeerde eerst om niet te luisteren, maar het lukte niet. Ik hoorde alles en het ergste was dat ik het helemaal niet leuk vond wat ze tegen elkaar zeiden. Ik werd alsmaar nieuwsgieriger en ging een beetje dichterbij de deur staan om zeker alles goed te kunnen horen. Ik kon bijna mijn oren niet geloven. Weet je wat die twee tegen elkaar aan het vertellen waren? Zijn jullie ook zo een beetje nieuwsgierig? Wel, ik zal het jullie vertellen.

De Burgemeester die vindt het maar niets dat kinderen de hele dag met hun smartphone bezig zijn, computerspelletjes spelen, chatten, facebooken en whatsappen en wat weet ik nogal meer. Vroeger waren de kinderen helemaal anders, zei hij. Vroeger speelden de kinderen buiten in de duinen en op het strand. Maar nu krijg je ze nog amper uit hun kamer. Zelfs als ze naast elkaar zitten, zijn ze de hele tijd bezig op die onnozele smartphone in plaats van met elkaar te praten en te spelen. Allé, dat zei de Burgemeester. En dan kwam het ergste: de burgemeester die zei dat ze het strand gingen laten verdwijnen. Ik dacht eerst dat ik het niet goed had gehoord, het strand laten verdwijnen? Dat kan toch niet? Ja, zei de burgemeester, nu moeten we ieder jaar het strand laten opspuiten met grote machines en baggerschepen. Want na iedere storm in de winter spoelt al het zand terug de zee in. Dat kost verschrikkelijk veel geld, wel honderdduizenden euro per jaar. En als ik dan zie dat er toch geen kinderen meer op het strand spelen, dan is dat strand toch niet meer nodig! Dat vele geld kunnen we dan voor iets anders gebruiken.

Ik denk dat ik toen een beetje te hard tegen de deur van het kantoor van de Burgemeester heb geleund, want ineens zwaaide de deur open en viel ik naar binnen. Vlak voor de voeten van de burgemeester.

Wie ben jij? En moet jij niet kloppen voor je binnenkomt?

Euh, excuseer mijnheer de burgemeester, dat ik hier zo kom binnen vallen, zei ik. Ik stond te wachten in de rij en toen leunde ik tegen de deur en toen viel ik naar binnen. Maar ik hoorde toevallig wat jullie tegen elkaar zeiden. Wil je echt het strand laten verdwijnen?

Ja, dat wil ik zeker, zei de Burgemeester. Vroeger, toen ik klein was, speelden alle kinderen op het strand. De hele zomer lang. Er was altijd wel iets te beleven. Soms was er een zandkastelenwedstrijd waar wel meer dan 200 kinderen aan meededen.

Kaderverhaal

Dan moest je een vlag midden in de zandkasteel vastzetten en de vlag die het langste bleef rechtstaan als de zee dichterbij kwam, was gewonnen. Of we maakten mooie kunstwerken in het zand met schelpen, of we speelden winkeltje met papieren bloemen die we allemaal zelf maakten. Die bloemen die kon je dan kopen met schelpen die we zelf moesten gaan zoeken aan de waterlijn. Het leukste was natuurlijk om garnalen te gaan vangen met een schepnet of een superlange knikkerbaan maken die dwars door putten liep of over zandbergen. Of vliegeren met een echte draak als er veel wind was.

Kijk zei de burgemeester, hier heb ik een boek met allemaal foto's van hoe de kinderen vroeger op het strand speelden.

Ja, dat herinnerde ik me ook nog allemaal. Maar moet het strand daarom helemaal verdwijnen? Omdat de kinderen niet meer spelen zoals vroeger?

En toen kreeg ik een idee! Ik vroeg aan de burgemeester om zijn plan nog eventjes uit te stellen. Ik stelde hem voor om het eerst eens aan de kinderen zelf te vragen of ze dat wel zo'n goed idee vinden om het strand te laten verdwijnen. Aan jullie dus. Spelen jullie nog op het strand? Wat spelen jullie dan? Zouden jullie die oude spelletjes van vroeger nog eens willen spelen? Ja? Dan denk ik dat we het strand nog kunnen redden.

Kijk, ik heb de burgemeester voorgesteld dat jullie een hele week de tijd krijgen om hem te overtuigen dat jullie wél op het strand willen spelen. De burgemeester heeft toen heel diep nagedacht en is toen beginnen praten met de Schepen van Jeugd. Ik moest even buiten wachten en voor alle zekerheid hebben ze de deur toen wel dicht gedaan. Ik werd er helemaal zenuwachtig van, want ik kon niets meer horen. Tien minuten later riepen ze me terug naar binnen.

Luister, zei de burgemeester, je krijgt exact één week de tijd om me te bewijzen dat kinderen toch nog kunnen spelen en dat het strand moet blijven. Tegen het einde van deze week wil ik het weten. Wees maar gerust dat ik zelf, persoonlijk, zal komen kijken of er genoeg gespeeld wordt.

Maar, hoe moet ik dat bewijzen? Ik kan toch niet de hele week op het strand met een camera rondlopen? Ik moet ook nog werken hoor!

Wel, zei de burgemeester, je krijgt van mij een fototoestel en je moet maar aan de kinderen vragen of ze foto's willen nemen van alles wat ze spelen. En zeg maar dat ze er een mooi fotoboek mee maken! Ik heb toen het fotoboek van de burgemeester meegekregen om aan jullie te tonen, maar daarnet heeft iemand verschillende foto's uit het boek gestolen. Ik had het op een bankje gelegd, hier een beetje verder omdat ik een hele mooie vlinder zag voorbij vliegen, die ik nog nooit eerder had gezien. Zouden jullie me willen helpen om die foto's te gaan zoeken? Ik zag de dief langs hier weglopen en hier en daar heeft hij de foto's verstopt. Volgende week moet ik het boek aan de burgemeester teruggeven en ik denk dat hij helemaal niet blij zal zijn als er foto's ontbreken.

En moni's? Willen jullie de kinderen helpen om de foto's te zoeken en terug naar mij te brengen. Dan kunnen we straks al eens samen in het fotoboek kijken.

Wat denken jullie? Zal dat lukken? Ik zal hier op jullie wachten. Tot straks.

Tekst: met dank aan Vertelcollectief Mandragora

Strandbloemen

Achtergrondinformatie

Tijdens de zomermaanden gebeurt iets heel bijzonders op het strand. Opeens verschijnen er talloze **bloemenkraampjes**. Hun koopwaar? Zelfgemaakte **strandbloemen van papier**. De winkeliers zijn kinderen. Zij schakelen hun ouders en grootouders in om bloemen in allerlei vormen en kleuren te knutselen en maken het kraampje klaar. Trots stallen ze hun waren uit. Wie wat schelpen heeft, kan die ruilen voor bloemen.

Dit ruilproces gebeurt al zeker sinds de jaren 1920 (dus al bijna **honderd jaar**). Dat maakt het tot waardevol cultureel erfgoed van de kust. Het strandbloemenspel wordt van generatie op generatie doorgegeven en het verbindt toeristen met bewoners van de kust. Wist je dat elke kustgemeente een eigen strandbloemenetiquette heeft die doorheen de jaren evolueert? Bloemen worden betaald met een **handvol schelpen of met een exact aantal schelpen van een specifieke soort**, zoals wenteltrapjes of zaagjes. De dubbele handjes met een mengeling van verschillende schelpen werden vroeger poignée (Frans voor 'een handvol') of, verbasterd, een panier (Frans voor 'mandje') genoemd. Tegenwoordig is 'handje' de afgesproken term voor deze manier van betalen.

Bron: www.kusterfgoed.be/strandinbloei

"Wanneer er meisjes waren, moesten we eerst helpen met het maken van een winkel. Een put werd gegraven, daarin kwam een trap om er in te kunnen, uitsparingen die dienden tot zitplaats én een toonbank, want er moest een winkel zijn om de meegebrachte papieren bloemen te kunnen verkopen. De verkoopprijs van die bloemen werd uitgedrukt niet in geld of euro's maar in "panniers".

Wanneer de winkel in orde was, dienden er op het hardzand schelpen gezocht te worden om andere aankopen te doen bij de concurrentie.

De winkel werd luidruchtig aangekondigd met: "Venéz achtee, au bon marche, la boutique est ouverte". Aankopen werden gedaan door deze met de kleinste handen en de verkoop steeds door deze met de grootste handen. Kwestie van winst te maken!"

HERINNERING VAN
SIMON IPPEL

THEMA 1

Strandbloemen

Heist - 1931
COLLECTIE LECA

Oostende - 1966
COLLECTIE MARTINE MEIRE

Middelkerke - ca. 1965
COLLECTIE RONNY VAN TROOSTENBERGHE

THEMA 1

Strandbloemen

Activiteit 1: Strandbloemen maken (creatieve activiteit)

Toelichting activiteit	<p>De kinderen leren stap voor stap strandbloemen maken. Ze krijgen te zien hoe ze verschillende soorten bloemen kunnen maken. Ze kiezen zelf de kleuren voor hun bloem en het model dat ze zullen maken.</p> <p>TIP!</p> <p>Het is handig om crêpepapier op voorhand te knippen (je knipt de opgerolde rol papier gewoon in stroken, en verdeelt de kleinere stroken dan in bepaalde lengtes) en dat in aparte bakjes te stoppen (is handig!). Je kunt best de volgende formaten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none">- Breedte 10 cm, lengte 50 cm- Breedte 15 cm, lengte 50 cm- Vierkantjes van cm breed en 10 cm hoog (voor de knop)- Groen papier van 2 cm breed en 50 cm lang (voor de steel)- Restjes papier voor het vullen van knop
Link met slotdag	<p>Het is belangrijk dat er tijdens de week een heleboel bloemen gemaakt worden. De bloemen worden meegenomen naar de slotdag en in een groot bloementapijt geplaatst.</p>
Begeleiding	<p>Op voorhand vastleggen, tenzij de moni's dit zelf begeleiden.</p>
Locatie	<p>Speelplein</p>
Tijdschema	<p>Deze workshop duurt idealiter 1,5 uur. Het hangt ervan af hoeveel bloemen de kinderen kunnen/willen maken.</p>

Benodigdheden

- > Groene tuinstokken
- > Groen crêpepapier voor steel (voorgesneden)
- > Crêpepapier in verschillende kleuren (voorgesneden)
- > Ijzerdraad (lieft in groene kleur). Hiermee maak je de knop en daarna de bloem vast aan het stokje.
- > Plaklint. Hiermee kan je de knop en de bloem extra vastmaken. Doe eerst wat plakband rond de knop en de bloem, en span het daarna aan met ijzerdraad. Zorg ervoor dat je het deel dat je geplakt hebt kunt verstoppen onder het groene lint.
- > Scharen
- > Handleidingen voor verschillende types bloemen
- > Strand-in-bloei-krantjes met achtergrondinformatie

THEMA 1

Strandbloemen

Activiteit 1: Strandbloemenstratego (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	<p>We spelen levende stratego editie strandbloemen. De groep wordt onderverdeeld in twee groepen. Het doel is om tegen het einde van het spel zoveel mogelijk strandbloemen in je kamp hebben.</p> <p>De rollen:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1. Wenteltrapje (1) (= maarschalk)- 2. Kokkel (2) (= kapitein)- 3. Zwaardschede (2) (= sergeant)- 4. Ijslandvaarder (1) (= jager)- 5. Nonnetje (2) (= verkenner)- 6. Mossel (1) (= spion)- 7. Potvis (2) (= bom)
Spelverloop en speleinde	<p>Verdeel de groep in 2 groepen en laat ze een kamp kiezen/maken op het terrein. Laat ze 10 strandbloemen in hun kamp plaatsen en wat hindernissen rondom hun kamp maken. Eén iemand (eventueel moni) blijft het volledige spel in het kamp om de schelpenkaartjes uit te delen. Rondom het kamp is er een veilige zone van 3 meter. Als de tegenstander in die zone is, kan die niet getikt worden.</p> <p>Elk groepslid krijgt een bepaalde schelp (met eraan een kaartje waarop info staat rond rangorde). Als een speler onderweg een speler van de andere ploeg tikt, moeten ze beiden elkaars rang laten zien. De hoogste en sterkste wint en krijgt de schelp van de verliezer. Die moet teruggaan naar zijn kamp om een nieuwe schelp. Bij gelijke rangen gebeurt er niets en kunnen ze weer verder op jacht. Op die manier kunnen deelnemers ervoor zorgen dat tegenstanders niet snel bij hen in het kamp komen. Gebeurt dit toch, dan kunnen ze een strandbloem meenemen en in hun eigen kamp plaatsen.</p> <p>De potvis (= bom) loopt rond maar mag zelf niemand aantikken. Wie deze aantikt, is hoogstwaarschijnlijk zijn schelp kwijt want enkel de 'ijslandvaarder' kan die persoon onschadelijk maken.</p> <p>Na een uur spelen wordt het spel stilgelegd. De ploeg met de meeste bloemen in zijn kamp is gewonnen.</p>
Begeleiding	Op voorhand vastleggen, tenzij de moni's dit zelf begeleiden.
Locatie	Speelplein of strand
Tijdschema	Deze activiteit duurt idealiter 1,5 uur.

Benodigdheden

- > Strandbloemen (20 stuks)
- > Schoppen
- > Emmertjes
- > Schelpenkaartjes

Zandkastelen

Achtergrondinformatie

Al sinds de belle époque (1875-1914) worden er fortbouwwedstrijden georganiseerd op het Belgische strand. Die wedstrijden werden vaak georganiseerd door bepaalde kranten, zoals Le Soir of Het Volk.

Het doel van de wedstrijd was eenvoudig: er worden langs de waterlijn stokken met vlaggen in het zand geduwd. Een team kinderen bouwt er een zandkasteel rond. Het team van wie de vlag het laatst sneuvelt door het opkomende water, wordt door de jury tot winnaar uitgeroepen

Bron: Marc Constandt, Kinderen maken de kust, p. 45

“Met het zand van de put en nog wat erbij maakten de jongens een “boule-a-barak”. Dit gebeurde meestal wanneer de Ronde van Frankrijk plaatsgreep. We maakten op de berg een looppiste die al kronkelend rond de berg naar beneden liep. Er konden zich bergen en tunnels in bevinden. Iedere marbel was een renner, een klassement werd opgemaakt, drie punten voor de eerste, twee voor de tweede en één voor de derde aangekomen marbel. Na een aantal “ritten” was het spel uit en kon men opnieuw beginnen. Wanneer het warm weer was, moesten de pisten met emmers water begoten worden want in droog zand liepen de marbels niet goed.

HERINNERING VAN
SIMON IPPEL

“De “Concours du Soir” greep plaats in alle kustbadplaatsen. Men werd per groep van zes ingedeeld en per ouderdom, kreeg er zijn nummer en dan maar wachten. Met een muziekkorps voorop en gans de meute er achter, naar het strand. Daar aangekomen lagen alle staken voorzien van een nummer reeds klaar. Op het fluitsignaal kon de staak (met een voet er aan die we toch probeerden wat dieper in het zand te steken) recht gezet worden en maar zand ertegen scheppen, wanneer het tweede fluitsignaal ging, dient gestopt met scheppen om de berg te verhogen. Wee de tegenstrever die het niet deed! En dan maar het water afwachten die de zandberg afknabbelde. De staak die het langst bleef rechtstaan was de winnaar. Wat vooral van belang was: iedereen kreeg een prijs!”

HERINNERING VAN
SIMON IPPEL

THEMA 2

Zandkastelen

Middelkerke - 1955

COLLECTIE GEMEENTE MIDDELKERKE

De Haan - cq. 1905

COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

Oostende - cq. 1930

COLLECTIE STADSARCHIEF OOSTENDE

THEMA 2

Zandkastelen

Activiteit 1: Fortenwedstrijd (strandactiviteit)

Toelichting activiteit

De kinderen worden onderverdeeld in groepjes van 4-6. Ze krijgen een plaats toegewezen op het strand waar een stok in het zand zit. Ze krijgen ook een vlag waarop ze hun groepsnaam kunnen schrijven en die ze aan de stok kunnen hangen.

Wanneer het eerste fluitsignaal gaat, lopen de kinderen van het zacht zand naar hun beginplek. Eén van de kinderen neemt de stok vast, plaatst die recht op de grond (zonder ze in te delven) en houdt ze vast tot de andere kinderen er voldoende zand rond geschept hebben zodat hij op zichzelf blijft rechtstaan. Pas dan kan het eerste kind meewerken aan de bouw van het fort. Het fort mag gelijk welke vorm aannemen, maar het moet één geheel vormen. Na het tweede fluitsignaal (na 20 minuten) moeten ze stoppen met bouwen. Daarna is het afwachten tot het moment waarop de zee het fort meeneemt in de zee. De groep van wie de stok het langst blijft staan, is gewonnen.

Tip!

- Je kunt deze activiteit inkleden zoals een echte wedstrijd die door een krant werd georganiseerd.
- Doe deze activiteit net voor de middag en laat de kinderen op het strand hun lunchpakket opeten terwijl ze wachten tot de zee de zandkastelen wegspoelt. Of voorzie een activiteit die je kunt doen terwijl je wacht tot het water de zandkastelen wegspoelt (bv. een andere activiteit uit het draaiboek, een zwempartijtje, boule-a-barak...)
- Voorzie een geschenkje voor het winnende team. Neem zeker een foto van het winnende team op hun fort.

Locatie

Strand (hard zand)

Tijdschema

Houd rekening met de getijden. Je doet dit wedstrijdje best vanaf een uur na laagwater tot het hoogwater is. Je kunt de getijden opzoeken op <https://www.meteo.be/nl/weer/verwachtingen/getijden>

Deze activiteit duurt idealiter: 1 uur

Benodigdheden

- > Stokken
- > Stof om vlagje uit te maken
- > Stiften om vlagje te versieren
- > Schoppen
- > Fluitje
- > Ev. een geschenkje voor het winnende team

THEMA 2

Zandkastelen

Activiteit 2: Boule-à-barak (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	<p>De kinderen worden onderverdeeld in groepjes van 4. Ze maken een zandberg. Ze maken op de berg verschillende 'parcours' waarlangs de renners (= knikkers) naar beneden kunnen rollen. Er worden een aantal tunnels/bruggetjes in het parcours voorzien. Giet voorzichtig wat water op de knikkerbaan om de baan glad te maken. Giet niet te hard, want dan spoelt het zand weg. Gebruik eventueel een spons die overtrokken is met een panty om de baan mooi glad en effen te maken.</p> <p>De knikker die het laatst beneden aankomt, is gewonnen en heeft de meeste punten. Je kunt een klassement opmaken zoals dat in de Tour De France gebeurt. Wie eindigt in de gele trui? Van Aert, De Gendt of Van Avermaet?</p> <p>Alternatief: Een grote boule-a-barak die hoger en rechtlijner is. Hier is het de bedoeling dat de knikker zo snel mogelijk naar beneden rolt.</p> <p>Tip!</p> <ul style="list-style-type: none">- Maak met een smartphone een stopmotionfilmpje van het knikerspel.- Je kunt nog allerlei andere knikerspelen met de kinderen doen.
Locatie	Strand (hard zand)
Tijdschema	Deze activiteit duurt idealiter 1,5 uur.

Benodigdheden

- > Schoppen
- > Knikkers
- > Emmertjes en gieters (om water te halen om de piste nat te houden)
- > Buisjes (als tunnel?)
- > Spons met panty over getrokken

Achtergrondinformatie

De tennissport, zoals we het vandaag kennen, gaat terug op het **middeleeuwse spel** jeu de paume. Bij dit spel sloegen de tennisspelers zonder rackets, maar met hun handen, een bal over het net. Het spel werd vooral indoor gespeeld door de Europese adel (royal tennis).

Het moderne outdoor tennis dat we vandaag kennen (lawn tennis) ontstond pas rond **1874**, toen de Britse majoor Walter Clopton Wingfield zijn **lawn tennis box** op de markt bracht. Deze houten doos bevatte rackets, ballen, een net, lijnen, een meetlint, maar ook een reglement met spelregels. De sport verspreidde zich op die manier ook naar landen als Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Nederland en België.

Tennis bleef vooral een sport voor **edellieden en burgerlijke families**, die het graag speelden **tijdens vakanties** in kuuroorden, zoals Spa en Oostende. Vanaf de **jaren 1880** zijn er duidelijke sporen van tennis aan de Belgische kust. In eerste instantie werd vooral in de duinen en op het strand gespeeld, maar later kwamen er ook verschillende tennispleinen bij.

'**Deck tennis**' ontstond vermoedelijk in de jaren '30. De sport zou oorspronkelijk bedoeld zijn voor rijke passagiers op **cruiseschepen**. Pas later werd het ook in tuinen en op het strand gespeeld. Bij 'deck tennis' wordt een **rubberen ring** door een speler over een net gegooid. De tegenspeler moet de ring vangen en onmiddellijk terugspelen naar de andere kant van het veld. Daar wordt de ring opnieuw gevangen door de tegenspeler, die hem op zijn beurt weer vangt en probeert terug te spelen naar de overkant. Wie er niet in slaagt de ring te vangen of terug te spelen, geeft zijn tegenstander een punt cadeau. Wel opletten: de ring moet diagonaal over het net gespeeld worden. Gebeurt dit niet of belandt de ring in de neutrale zone, dan verliest de werper een punt.

Bronnen:

M. Constandt en B. Constandt, "Tennis aan zee tijdens de belle époque: een vergeten geschiedenis?", in: Brood & Rozen, 2018 (2), pp. 57-65.

www.britannica.com/sports/deck-tennis

www.sterling.mplc.co.uk/visions/tennis.html

THEMA 3

Balspelen

Wenduine - ca. 1920
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

De Haan - ca. 1925
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

De Haan - ca. 1925
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

Westende - ca. 1925
COLLECTIE JEROME STORME

THEMA 3

Balspelen

Activiteit: Balspelenparcours (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	<p>De kinderen worden opgedeeld in groepjes van 4. Ze schuiven telkens per 4 door van de ene naar de andere balactiviteit. Per post voorzie je een half uurtje speltijd. Het is de bedoeling dat ze in al die activiteiten zo veel mogelijk punten (in de vorm van schelpen) verzamelen.</p> <p>Tip! Voorzie een prijs voor de winnaars met meeste schelpen.</p>
Post 1 & 2: tennisveld (tennis + deck tennis)	<p>Opstelling: stel het tennisveld op, op het hard zand. Voorzie een net en afscheidingslijnen. Verdeel het net in 2 delen: op het ene deel wordt tennis gespeeld, op het andere deck tennis.</p> <p>Teams: de kinderen spelen 2 tegen 2 (tennis) en 2 tegen 2 (deck tennis).</p> <p>Spel tennis: de kinderen mogen elk om zijn beurt opzetten. Wanneer de bal in je veld valt, en je kunt de bal niet terugslaan OF wanneer je de bal buiten slaat, dan verlies je het punt.</p> <p>Spel deck tennis: de kinderen gooien elk om beurt een ring op het veld van de tegenstander. De tegenstander probeert de ring te vangen en onmiddellijk terug te gooien. Als de ring op de grond valt in het terrein van de tegenstander, dan heb je een punt. De ring moet diagonaal over het net gespeeld worden. Gebeurt dit niet of belandt de ring in de neutrale zone, dan verliest de werper een punt.</p> <p>Winnaar: de kinderen in het team met de meeste punten krijgen elk 1 puntje.</p> <p>Tijd: Ofwel je speel je op tijd ofwel laat je de kinderen spelen tot ze bv. 10 punten verzameld hebben.</p>
Post 3: petanqueveld	<p>Opstelling: leg de petanqueset klaar op het hard of het zacht zand.</p> <p>Teams: de kinderen spelen 2 tegen 2.</p> <p>Spel: (1) Speler van team A trekt een cirkel in het zand en gooit het mikballetje en daarna de eerste bal (zo dicht mogelijk tegen het mikballetje). (2) Daarna gooit een speler van team B een bal en probeert dicht bij het mikballetje te komen dan team A. (3) Team A tracht de bal van de tegenstrever weg te schieten. (4) Daarna gooit team B opnieuw. (5) Team A moet nu blijven gooien tot hun bal dichterbij ligt dan die van team B of totdat hun ballen op zijn. (6) Eens de ballen op zijn, speelt team B tot de ballen op zijn. Bekijk de spelregels ook hier: http://www.pfv.be/cms/docs/bestanden/spelregels.pdf</p>

THEMA 3

Balspelen

	<p>Winnaar: het team van wie de bal het dichtst bij het mikballetje ligt, is gewonnen en krijgt 1 punt.</p> <p>Tijd: het spel mag gedurende de 25 minuten telkens herhaald worden. Er zullen dus meerdere punten verdeeld worden.</p>
Post 4: Paletten	<p>Opstelling: leg de paletjes op het hard of het zacht zand.</p> <p>Teams: de kinderen spelen in 2 teams. Je speelt samen met je teamgenoot.</p> <p>Spel: de kinderen proberen met hun teamgenoot zoveel mogelijk keer naar elkaar te slaan, zonder dat de bal op de grond valt. Eens de bal op de grond valt, moet er opnieuw geteld worden (vanaf nul). Hier speel je dus niet tegen elkaar.</p> <p>Winnaar: het team dat na 15 minuten het meeste aantal keer naar elkaar heeft kunnen slaan, is gewonnen. Beide kinderen in het winnende team krijgen een punt.</p> <p>Tijd: tijdens de 25 minuten proberen de kinderen telkens opnieuw zoveel mogelijk naar elkaar te slaan.</p>
Post 5: Criquet	<p>Opstelling: stel het criquetveld op het hard zand op. Plaats alle poortjes volgens een eigen gekozen parcours in het zand. Het is belangrijk dat de bol door het poortje kan.</p> <p>Teams: de kinderen spelen in een team van 4 tegen een ander team van 4 personen</p> <p>Spel: Leg de balletjes op een stoklengte van het eerste poortje. Iedereen krijgt een bepaalde kleur. Probeer in zo weinig mogelijk slagen de bal doorheen de poortjes van het parcours te loodsen. Is het balletje volledig door de poort? Dan mag je nog eens slaan. Sloeg je de bal door twee poortjes tegelijk? Dan krijg je zelfs twee extra pogingen. Je mag net zolang doorgaan, tot een poging mislukt. Niet gelukt? Dan is de volgende speler aan de beurt. Neem de poortjes in de juiste volgorde, anders telt je slag helaas niet.</p> <p>Winnaar: de speler die in het minste aantal slagen zijn of haar bal door alle poortjes kreeg, is gewonnen en krijgt een punt.</p> <p>Tijd: het spel mag gedurende de 25 minuten telkens herhaald worden. Er zullen dus meerdere punten verdeeld worden.</p>

THEMA 3

Balspelen

Post 6: Baseball

Opstelling: stel het baseballveld op het hard zand op. Maak in het zand een groot vierkant met op 3 hoeken een 'base' en op de vierde hoek de 'home'.

Teams: de kinderen spelen in een team van 4 tegen een ander team van 4 kinderen.

Spel: Er is een groep die slaat en een groep die vangt. Je kan de groep die slaat uittikken aan de honk zelf of de home. Veilig op een honk kan een speler niet uitgemaakt worden. Als een ploeg drie 'uits' heeft gekregen, wisselt de beurt naar de tegenpartij. Elke slagman mag 3 pogingen ondernemen om de bal van de standaard in het veld te slaan. Lukt het niet, dan is de slagman "uit" en komt de volgende aan de beurt. Is de laatste slagman van de ploeg op deze manier "uit", dan wordt er van terrein gewisseld. Wanneer de bal in het speelveld wordt geworpen, moet de werper naar het eerste honk lopen. De werper mag blijven lopen tot de bal weer op de thuisplaat wordt gelegd. Indien er lopers op de honken staan, mogen zij deze pas verlaten als de bal in het speelveld is gebracht. Er mogen dus nooit 2 lopers op één honk staan. Eén van beiden moet dan terug naar het vorige honk. Is die echter reeds bezet door een andere loper, dan is de loper die terug moet gaan "uit". Bekijk de uitgebreide spelregels hier: <http://www.sports-media.be/links/baseball-op-school.pdf>

Winnaar: het team krijgt een punt telkens een loper (zonder uit) binnen komt gelopen.

Tijd: het spel mag gedurende de 25 minuten telkens herhaald worden. Er zullen dus meerdere punten verdeeld worden.

Locatie

Strand

Tijdschema

Deze activiteit duurt idealiter 2,5 uur.

Benodigdheden

- > Oude tennisraketten (+ ballen)
- > Tennisnet
- > Ringen
- > Petanqueballen
- > Holes voor criquet
- > Criquetstok
- > Criquetballen
- > Verkleedkledij (hoeden)
- > Paletten met balletjes
- > Baseballbat
- > Baseballbal
- > Kegels
- > Punten (speciale schelpen)
- > Scorebord/scoreblad
- > Voorstel tot plattegrond

Vissen in de zee

Achtergrondinformatie

De kleine visnetjes waarmee kinderen al meer dan honderd jaar op het strand spelen en kleine visjes en garnaaltjes mee proberen te vangen, zijn vast en zeker geïnspireerd op de strandvissers of 'kruiers'.

Kruien is techniek van strandvissers waarbij er een sleepnet in het ondiepe zeewater vooruit gesleept wordt om garnalen of kleine vissen te vangen.

De bekendste kruiers zijn de paardenvissers in Oostenduinkerke die het sleepnet met een boerenpaard vooruit slepen. Het is een stuk lastiger om zelf een sleepnet vooruit te slepen. Dan moet je twee uur voor laagwater de zee ingaan en kan je 'vissen' tot laagtij. Als kruier heb je best een waterdicht kruipak en een waterdichte jas aan, zodat je niet nat wordt.

"Ik was tien jaar oud toen ik met mijn vader meeding naar zee. Hij ging gaan kruien om garnalen te vangen. Ik moest mee om de vangst te zeven en te kuisen. Met mijn gele broek aan, mijn trainingsvest en een paar rubberen botten (laarzen). Op een dag zag ik een grote rugvin in het water. Ik riep naar mijn vader, maar hij geloofde me niet. Ik deed teken dat hij uit het water moest komen, maar hij dacht dat ik hem iets wijs maakte. Hij heeft dan toch met een emmer die vis gevangen. Het was een grote roze zalm van vier kilo. Zijn staart kwam op de grond en zijn kop tot aan mijn schouders. Ik kon hem nauwelijks vasthouden. Ik was een klein ventje."

**HERINNERING VAN
GÜNTHER VANBLEU**
BEKIJK DE HELE GETUIGENIS OP
[HTTPS://VIMEO.COM/194710931](https://vimeo.com/194710931)

THEMA 4

Vissen in de zee

De Panne
COLLECTIE STAD OOSTENDE

De Haan - ca. 1905
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

Wenduine - ca. 1975
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

Blankenberge - ca. 1905
COLLECTIE JEROME STORME

THEMA 4

Vissen in de zee

Activiteit 1: Kruien en korren (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	De kinderen leren van ervaren kruiers hoe ze moeten kruien in zee. Achteraf wordt de vangst gekookt en opgegeten op het strand..
Partner	Horizon Educatief Op voorhand vastleggen. Kan enkel voor kindjes vanaf 10 jaar (kleinere kindjes: met schepnetjes).
Locatie	Strand Oostende (Duin & Zee)
Tijdschema	Deze activiteit duurt 2 uur.

Benodigdheden

Materiaal voorzien door Horizon Educatief (waterdichte pakken, kruinetten...).

Activiteit 2: Visnetten en vissersknopen (creatieve activiteit)

Toelichting activiteit	De kinderen leren spelenderwijze hoe een visnet gebreid wordt. In kleine groepjes kunnen kinderen de volgende dingen maken: <ul style="list-style-type: none">- Knopen leggen- Armbandjes maken volgens touwtechnieken- Makramee sleutelhangertje maken- Apenvuistje breien
Partner	Horizon Educatief Op voorhand vastleggen
Locatie	Horizon Educatief (Duin & Zee)
Tijdschema	Deze activiteit duurt 2 uur.

Benodigdheden

Materiaal voorzien door Horizon Educatief (touw, voorbeelden knopen...).

Draken in de lucht

Achtergrondinformatie

Vliegers verschenen eerst in China, waarschijnlijk al zo'n 3000 jaar geleden. In China waren twee natuurlijk materialen voor handen die ideaal zijn om een goeie vlieger te maken: zijde en bamboe. Die eerste vliegers werden onder meer gebruikt om de afstand tot een muur te kunnen meten.

Via Japan, Indo-China en het Midden-Oosten en met de hulp van de Romeinen, die gebruik maakten van windzakken in de vorm van draken, belandde de vlieger in de middeleeuwen in West-Europa. De vlieger is op heel wat afbeeldingen uit die periode te zien als speelgoed.

In de 18de eeuw wordt een vlieger voor het eerst door volwassenen gebruikt voor weersvoorspellingen. Bovendien werden de vliegers nog vaak in de oorlog gebruikt. Zo zweefden er tijdens de Tweede Wereldoorlog verschillende boven Londen om Duitse vliegtuigen af te schrikken. Er werden ook vaak vliegers gebruikt om soldaten te trainen om vijandelijke vliegtuigen neer te schieten of om boodschappen over te brengen.

Aangezien er bij ons aan zee heel wat wind is, vonden kinderen het ook leuk om op het strand te vliegeren met hun 'draken'. De eerste foto's die we terugvonden waarop vliegerende kinderen te zien zijn, dateren van de jaren veertig, maar waarschijnlijk wordt er al meer dan honderd jaar aan onze kust gevliegerd. Met de nieuwe kitesurfsport, worden vliegers zelfs gebruikt om op zee te surfen.

Tip: bekijk deze filmpjes:

-https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Vliegerfestival_Scheveningen-4690070.ogv

-https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Indonesische_vliegers_boven_de_hoofdstad_Weeknummer_55-39_-_Open_Beelden_-_17429.ogv

Bron: <https://www.vliegersport.info/vliegersport/geschiedenis-van-de-vlieger/>

"Bij veel wind was met de "drake" spelen zeer geliefd. Wanneer deze tot op een zekere hoogte was, werden er "dépêches" gestuurd. Dat waren kleine blaadjes die rond de koord werden vast gemaakt en door de wind tot aan de draak stegen. Daar gekomen kwam deze los en een jongen diende ze op te halen en het berichtje te lezen. Meestal was de tekstinhoud iets om hem te plagen. Sommige jongens maakten zelf hun draak, maar wij hadden deze gewonnen met de "Concours du Soir"."

**HERINNERING VAN
SIMON IPPEL**

THEMA 5

Draken in de lucht

Oostende - ca. 1995
COPYRIGHT J.J. SOENEN

Koksijde - ca. 1948
WESTHOEK VERBEELDT

De Rust - 1955
AFFICHE FREDDY CONRAD

THEMA 5

Draken in de lucht

Activiteit 1: Vlieger maken (creatieve activiteit)

Toelichting activiteit	<p>De kinderen maken een eigen vlieger en versieren de vlieger. Volg hierbij dit stappenplan:</p> <ul style="list-style-type: none">- Stap 1: Teken het patroon over op het vliegerpapier en knip het uit.- Stap 2: Kleur jouw vlieger. Je kleurt het best beide kanten van de vlieger. Tijdens het vliegeren draait de vlieger immers soms van kant en dan blijf je altijd een mooie kant zien.- Stap 3: Maak met een perforator voorzichtig twee gaatjes in de hoeken van de vlieger.- Stap 4: maak de verbindingsstokjes en de vliegerstaart vast met enkele stickers/plakkers.- Stap 5: Knip een stuk van 2 meter touw van jouw handvatje. Knoop de uiteinden van het touw vast in de gaatjes die je maakte. Plak er een doorzichtige sticker of plakker over om het geheel te versterken.- Stap 6: Maak perfect in het midden van het touw dat je in de gaatjes vastknoopte een klein lusje. Maak het touw van je handvat vast aan dit lusje.- Stap 7: Vliegeren maar! Ga met je rug naar de wind staan en laat je vlieger opstijgen. <p>TIP! Onderzoek eens met welk materiaal je nog een vlieger kunt maken. Gebruik misschien eens afval hiervoor!</p>
Link met slotdag	Breng de zelfgemaakte vliegers mee naar de slotdag. Dan kunnen we met z'n allen samen vliegeren.
Begeleiding	Op voorhand vastleggen, tenzij de moni's dit zelf begeleiden.
Locatie	Speelplein
Tijdschema	Deze activiteit duurt idealiter 1 uur. Combineer deze creatieve activiteit met de vliegeractiviteit hieronder.

Benodigdheden

- > Patronen voor vliegers
- > Vliegerpapier (of afval dat als vliegerpapier kan gebruikt worden)
- > Verbindingsstokjes (of afval dat als stokjes kan gebruikt worden)
- > Handvat (met touw)
- > Doorzichtige stickers of plakband
- > Wasco's/stiften
- > Scharen
- > Perforator
- > Lat/plooimeter (om 2m af te meten)

THEMA 5

Draken in de lucht

Activiteit 2: Vliegeren op het strand (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	Hebben jullie eigen vliegers gemaakt? Ga ze dan uittesten op het strand of waar er voldoende wind is. Deelactiviteiten die je tijdens het vliegeren kunt doen: - Hou je vlieger het langste in de lucht. - Maak de meest spectaculaire bochten met je vlieger. - Blaadjes met boodschappen vastmaken aan de 'draak' (cfr. Herinnering Simon Ippel) - Zet muziek op en laat de kinderen op het ritme van de muziek vliegeren. Maak er op die manier een vliegerfestival van.
Locatie	Strand of speelplein
Tijdschema	Kies zelf hoe lang je deze activiteit laat duren. Opgelet: er moet voldoende wind zijn.

Benodigdheden

- > *Vliegers*
- > *Blaadjes*
- > *Kleurpotloden/stiften om boodschap te schrijven*
- > *Plakband*
- > *Eventueel een muziekinstallatie*

Zoete lekkernijen

Achtergrondinformatie

Al decennialang komen toeristen naar zee om aan het strand te vertoeven, de gezonde zeelucht in te ademen én een lekker hapje te eten. Een Berlijnse bol op het strand, een ijsje op de dijk of een warm geworden limonade met een in het zand gevallen boterham, het zijn stuk voor stuk herkenbare hapjes die menig toerist met de Belgische kust verbindt.

Het familierecept voor deze kustlekkernijen wordt vaak van generatie op generatie doorgegeven en zo pikken heel wat kustbewoners een graantje mee van de drukte tijdens het toeristisch seizoen. Dat maakt van deze culinaire strandtradities waardevol cultureel kust-erfgoed.

Boules de Berlin

Al in de belle époque (1875-1914) verkochten strandventers Berlijnse bollen in onze badplaatsen. Het gefrituurde gebak was gevuld met confituur of pudding. De naam doet vermoeden dat de oorsprong van deze lekkernij in Duitsland ligt. Toch vind je ze daar enkel terug onder de naam 'Berliner Pfannkuchen'.

De Berlijnse bollen waaiden waarschijnlijk over naar onze kust dankzij de vele Duitse toeristen en de talrijke landgenoten die hier actief waren in het hotel- of restaurantwezen. Na de nederlaag van Duitsland in de Eerste Wereldoorlog maakte de naam boule de Berlin tijdelijk plaats voor boule de l'Yser. Sommigen beweren dat een IJzerbol verschilt van een Berlijnse bol omdat zij gevuld is met pudding. Terwijl de echte boule de Berlin met confituur is gevuld. Vele bouleskenners doen dit echter af als een mythe.bezoek aan het strand.

Bron: www.kusterfgoed.be/zoetzoutzand

Zoete lekkernijen

Tijsjes

De Italianen leerden ons schepijs eten. Economische motieven brachten hen in de tweede helft van de 19de eeuw naar ons land. Onder hen bevonden zich talrijke ijsjesverkopers. Ze gingen de straat op met karretjes en prijsden hun zelfgemaakte lekkernij aan met een zangerige "O, che un poco" – probeer er eentje. Het ijs viel in de smaak en was bovendien goedkoop.

Ook in verschillende badplaatsen aan de Belgische kust verschenen ijskarretjes en crèmerieën. Die werden uitgebaat door Italianen, lokale families en ondernemers uit het binnenland.

Artisanaal roomijs domineerde de Belgische markt tot de jaren 1960. In de naoorlogse jaren ontstonden grote ijsfabrikanten zoals Artic, Ola en Mio, die op industriële schaal ijs vervaardigden. Zij brachten klassiekers op de markt zoals de frisco, het raketijsje en de Cornetto.

Ons gezin was dol op uitstappen naar zee en dan vooral in de vakantietijd, maar ook tussendoor bij goed weer werd er op zondag een uitstap naar zee gepland. Na de mis wisselden we onze zondagpakken in voor weekdagse kleren. Daarna was het een en al plezier tot de middag, waar we een plaats zochten in de duinen om van de lekkere boterhammen te genieten met de koffie die ondertussen koud was, maar smaakte als honingwijn.

In de namiddag werden de stranden voller. De strandstoelenverhuurders verhuurden houten klapstoelen bespannen met lijnwaad. Het was leuk om te zien hoe sommige badgasten onhandig manoeuvreerden om zo een plooiestoel op te stellen.

Na de zwempartij in zee werd er uitgekeken naar de ijsventer, die met een zware kist aan een riem over zijn schouder het strand afschuimde al roepend "Frisco Choco". Heerlijk, we waanden ons in het paradijs. We moesten echt lopen om die ijsjesman in te halen. In die jaren – ik spreek over de jaren veertig en vijftig – hebben wij ook genoten van de venter met boules de Berlin, die het strand van Blankenberge in een razend tempo op en af liep. Ons liep hij nooit voorbij, wij waren vaste klant!

**HERINNERING VAN
IGNACE VANDEN BULCKE**

THEMA 6

Zoete lekkernijen

Blankenberge - ca. 1930
COLLECTIE HUGO DUYNslaeger

Blankenberge - ca. 1995
COLLECTIE HUGO DUYNslaeger

Blankenberge - ca. 1970
COLLECTIE HUGO DUYNslaeger

THEMA 6

Zoete lekkernijen

Activiteit 1: Hoe word ik een boules de Berlin-verkoper (strandactiviteit)

Toelichting activiteit	<p>De kinderen leren aan de hand van een parcours hoe ze een goeie boules de Berlin-verkoper kunnen worden. Het parcours bestaat uit de volgende stappen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Stap 1: De kinderen moeten eerst de juiste kledij aandoen: een witte broek, een witte jas of T-shirt en een wit petje.- Stap 2: De kinderen moeten de houten plateau vullen met 5 boules, een potje suiker, een tang en zakjes.- Stap 3: De kinderen moeten het hindernissenparcours volgen en tussendoor ook een klant bedienen die enkele boules de Berlins bestelt.- Het kindje dat het eerst terug over de meet is, is gewonnen. <p>Enkele tips van échte boules de Berlin-verkopers:</p> <ul style="list-style-type: none">- Maak je plateau boules zo aantrekkelijk mogelijk. Doe er al een beetje bloedsuiker op, die suiker contrasteert mooi met de kleur van je boules.- Loop met de wind mee als je verloopt. Zo verspreidt de heerlijke geur van boules en bloedsuiker zich over het strand met potentiële klanten.- Let op voor flauwe grappen van klanten. Soms maken ze een put in het zand en leggen er een handdoek over zodat je erin zou struikelen.- Door het zand wandelen is lastig, zeker met een plateau boules op je hoofd. Bedenk daaro meen efficiënt parcours en loop niet holderdebolder van de ene naar de andere plaats.- Ken je talen: boules met 'pudding und marmelade' voor de Duitsers, met 'crème ou confiture' voor de Franstaligen en met 'custard or jam' voor de Engelsen.
Locatie	Strand
Tijdschema	Deze activiteit duurt idealiter 1 uur.

Benodigheden

- > Plateaus
- > Witte outfit (+ petje)
- > Tang
- > Papieren zakjes (om boules in te verpakken)
- > Bus met suiker
- > Geldpotje
- > Schoppen (om hindernissen te maken)
- > Afbakenlint
- > Plattegrond van mogelijk parcours

THEMA 6

Zoete lekkernijen

Activiteit 2: Boules de Berlin maken (kookactiviteit)

Toelichting activiteit	De kinderen leren een echte boule de Berlin vullen met crème en confituur. - Stap 1: De kinderen krijgen een aantal papieren zakjes die ze mogen versieren met hun eigen 'merknaam' of 'logo'. - Stap 2: Laat de kinderen een boules doormidden snijden. - Stap 3: De kinderen kunnen confituur of crème op hun boules smeren. - Stap 5: Strooi met de suikerstrooier wat bloedsuiker bovenop de boule de Berlin - Stap 4: Smullen maar!
Begeleiding	Op voorhand vastleggen, tenzij de moni's dit zelf begeleiden.
Locatie	Speelplein (of strand als je tafels kunt voorzien)
Tijdschema	Deze activiteit duurt idealiter 1 uur.

Benodigdheden

- > Ongesneden boules de Berlin
- > Confituur
- > Pudding
- > Messen
- > Lepels
- > Suikerstrooier met poedersuiker
- > Tangen
- > Witte papieren zakjes
- > Stiften om zakjes te versieren

Kamperen in de duinen

Achtergrondinformatie

Waarschijnlijk verschenen de eerste kampeertoeristen net na de Eerste Wereldoorlog aan onze kust. Toen kon je nog simpelweg je tentje ergens in de duinen neerpoten. Maar geleidelijk aan kwamen er meer regels en wetten, en schoten de campings als paddenstoelen uit de grond. In 1970 waren er al zo'n 142 kampeerterreinen aan zee. Toeristen kwamen vanaf dat moment niet enkel met hun tentje naar zee, maar brachten hun huisje op wielen mee in de vorm van een kampeerwagen of caravan. Bovendien kwamen er ook steeds meer vast constructies op de camping, zoals stacaravans, chalets of bungalows. Het comfort op de campings werd steeds groter. Eerst was het gewoon een weide of een stukje duinen waar je je tentje kon neerzetten. Geleidelijk aan kwam daar vanalles bij: douches, toiletten, elektriciteit, stromend water, voldoende ruimte... en uiteindelijk ook wifi!

Bron: www.kusterfgoed.be/campingkust

"Ik speelde minder met andere kinderen op de camping, ik bleef altijd in de buurt van de caravan. Dan stak ik me weg onder de grond. Mijn grootvader had de onderkant van de caravan afgeschermd met platen. Ik maakte dan een put, legde die platen erop, strooide wat zand erover en verstopte me eronder. Mijn grootmoeder kwam dan langs en riep "Allé, waar is die kleinen nu weer? Jo! Jo! Ik vind hem niet hoor." Tot ze plots zei "Ik ga hier eens mijn voet op moeten zetten hé.", "Nee, nee, nee, nee!" riep ik dan en ik kwam ervan onder!"

HERINNERING VAN
JO VANDENBULCKE

"Mijn grootvader trok elk weekend met mij naar zee. Hij huurde links of rechts iets. Maar dan kreeg hij het idee: "Godverdikke, ik ga me een stacaravan kopen in Westende, op de Crystal Palace." De caravan werd op de camping geplaatst in 1975. Dat was een plechtig moment, waar ook ik en mijn ouders bij waren. We stapten allemaal de caravan in, we bekeken eerst het salonnetje en de eethoek en schoven dan door naar de andere kant van de caravan om de slaapkamers en het toilet te bekijken. Maar de caravan stond nog niet vast, en doordat wij allemaal naar voor gingen kipte de caravan. Ik hoor mijn grootmoeder met haar armen in de lucht nog roepen "Bèèèh, de wereld vergaat!" En mijn grootvader en pa vloeken voor honderdduizend. Een prachtig moment."

HERINNERING VAN
JO VANDENBULCKE

THEMA 7

Kamperen in de duinen

Lombardsijde - 1931
COLLECTIE GEMEENTE MIDDELKERKE

De Haan - ca. 1965
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

De Haan
COLLECTIE GEMEENTE DE HAAN

THEMA 7

Kamperen in de duinen

Activiteit: Ik ga kamperen en ik neem mee (spelactiviteit)

Toelichting activiteit

Via allerlei opdrachtjes kunnen de kinderen punten verdienen om in het kampeerwinkeltje het kampeermateriaal te kopen dat ze nodig hebben om een tent op te zetten en in te richten. Je kunt kiezen of je de volledige groep laat samenwerken of je de groep opdeelt in verschillende teams (die elk een tent opzetten).

De posten om punten te verdienen, liggen verspreid over het terrein. Bij elke post ligt wat uitleg voor de kinderen zodat niet bij elke post een begeleider moet staan.

DEEL 1: Opdrachten (je mag niet 2x dezelfde opdracht doen):

- Plooi 10 papieren bootjes binnen een bepaalde tijd
- Hou met je palletje je balletje 30 slagen in de lucht
- Maak 5 van de 10 zeemansknopen
- Verbind de dialectwoorden met de juiste Nederlandse woorden
- Orden de oude foto's van oudst naar jongst
- Doe een tafereel na van een oude foto
- Zing met 5 kindjes samen een zeemanslied
- Uitdaging: ik ga op reis en ik neem mee-duel
- Postkaart/foto natekenen – 'jury' beslist over punten
- Los het erfgoedkruiswoordraadsel op & geef het geheime wachtwoord > kruiswoordraadsel maken
- ...

Kampeermateriaal: Grondzeil – 2 punten // Tent (binnentent en buitentent) – 4 punten // Tentstokken – 3 punten // Piquetten – 1 punt per 2 piquetten // Lampje – 1 punt // Tafeltje en stoeltjes – 2 punten // Frigobox (met filmpjes erin) – 1 punt

DEEL 2: Het is de bedoeling dat de kinderen hun tent zo goed mogelijk opzetten binnen een bepaalde tijd.

DEEL 3: Rustige afsluiter (bv. kampvuur met marshmallows, kampliedjes zingen, yoga-activiteit).

Locatie

Strand of speelplein

Tijdschema

Deze activiteit duurt idealiter: 2,5 uur

Benodigheden

- > Handleiding opzetten tent
- > Tent (zeil, grondzeil, binnentent), Piquetten, Lampje, Gasvuurtje
- > Munten om materiaal te kopen
- > Aankleding kampeerwinkeltje
- > Overzicht opdrachten (met punten) (aanpasbaar door monitoren)

Zandvoordeschorredijkstraat 289A
8400 Oostende
info@kusterfgoed.be
059 270 770

www.kusterfgoed.be
www.beeldbankkusterfgoed.be

www.kusterfgoed.be/campingkust